

รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อหนุนเสริมเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ สวัสดิการชุมชน ตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี The development of community-based tourism pattern at Prasatsit subdistrict Municipality Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province

วิวิศณ์ สุขแสงอร่าม¹, วรัญฐา เหมทอง², ประกายรัตน์ ทุนิจ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อพัฒนาต้นแบบการจัดการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลจากชาวบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ การสังเกต สทนทนากลุ่ม ประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของตำบลประสาธลสิทธิ์ เมื่อพิจารณาจะพบว่า มีทุนทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้ ชุมชนมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญคือ ลักษณะของวิถีชีวิตริมน้ำ และวิถีชีวิตของชาวสวนผลไม้ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ มีแหล่งผลิตสมุนไพรไทยที่หลากหลาย มีงานประเพณีต่าง ๆ ทำให้ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวพบว่า ตัวแทนชุมชนและกลุ่มตัวแทนภาครัฐ ได้กำหนดให้พัฒนาต้นแบบของการท่องเที่ยวชุมชน โดยเลือกพื้นที่และตัวแทนของกลุ่มประชาชน 1 พื้นที่ในการพัฒนา โดยมีกระบวนการตามหลักการตลาด พบว่า 1) สินค้าและบริการในด้านการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเฉพาะตัว เช่น วิถีชีวิตริมน้ำ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวครอบครัว 2) ราคา ในด้านราคาของอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย ควรพัฒนาเส้นทาง ถนน และป้ายบอกเส้นทาง การสื่อสารประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ 4) การส่งเสริมตลาด พัฒนาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะการสร้างเว็บไซต์ และผ่านช่องทางการสื่อสาร Social Media ต่าง 5) องค์ประกอบทางกายภาพ บ้านเรือนต้นไม้ สถานที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว 6) กระบวนการให้บริการ ชุมชนควรเพิ่มกระบวนการให้บริการที่เพิ่มมากขึ้น ตอบสนองผู้ใช้บริการอย่างรวดเร็ว และสร้างความปลอดภัยในการท่องเที่ยว 7) บุคลากรบุคลากรที่ให้บริการต้องใส่ใจในการบริการ การสร้างความพึงพอใจและสร้างความประทับใจ

¹ อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี email: suksangaram@hotmail.com

² อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี email: waratta.hem@mail.pbru.ac.th

³ อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี email: prakairat.tun@mail.pbru.ac.th

คำสำคัญ : การพัฒนาการท่องเที่ยว, ตำบลประสาธลสิทธิ์, รูปแบบการท่องเที่ยว

Abstract

The purposes of this research were as follows: 1) To study the context and potential of community tourism management Tumbaln Prasit Damnoen Saduak District Ratchaburi Province 2) To develop prototypes of community tourism promotion and development Prasat Sit Sub-district Damnoen Saduak District Ratchaburi Province. This research is a qualitative research. Use information from villagers and related agencies. Collect data with interview form, observation, group discussion, small group meeting analyze data with descriptive

The results revealed that;

1. Potential of tourism resources in Prasatsith Subdistrict. When considering, will find that there are a lot of natural capital. Causing a lot of natural tourist attractions. That can be developed as a natural tourist attraction the community has important tourist attractions. Nature of the waterfront lifestyle and the way of life of fruit gardeners which is the main occupation of people in the area there are many sources of Thai herbs. There are various traditions, allowing tourists to choose to travel in the community as well.

2. The development of tourism management model found that Community representatives and government representatives Determined to develop Master of community tourism. By selecting areas and representatives of the public groups 1 development ground With analysis based on market principles, found that 1) Products and services in tourism that have a unique style, such as waterfront lifestyle Health tourism Natural tourism And comprehensive tourism 2) The price in the price of food and drinks is appropriate. 3) Distribution channels Should develop road routes and signs Communication, public relations, tourist attractions in online and offline media 4) Marketing promotion Develop public relations through various media Especially the website creation And through various social media communication channels. 5) physical elements, houses, trees, accommodation, facilities in tourist attractions. 6) Service process Communities should increase the service process to increase Respond quickly to users and create safety in tourism. 7) Personnel, personnel that provide services must pay attention to service creating satisfaction and impressing

Keywords: Tourism development, Prasatsith subdistrict, Tourism pattern

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย การให้บริการมีความเกี่ยวเนื่องกันไม่ว่าจะเป็นทางด้านโรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจ การบิน บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งมีอัตราในการขยายตัวค่อนข้างสูง ถือเป็นอุตสาหกรรมลำดับต้นๆ สามารถทำรายได้ให้กับผู้คนภายในประเทศ ก่อให้เกิดการใช้จ่ายเงิน การกระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ภูมิภาคท้องถิ่น (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2554)

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นเครื่องมือที่มีอำนาจให้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ได้เป็นอย่างมาก ถ้าการท่องเที่ยวมีการจัดการและการบริหารที่ดี สามารถใช้พื้นที่ที่เป็นทรัพยากรธรรมชาตินั้นได้ โดยไม่ได้ทำให้มันเสื่อมโทรมลง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการวางแผน วางนโยบายที่ชัดเจนและมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นและเหตุผลของคนในท้องถิ่น เพื่อจะได้ให้การส่งเสริมในระดับชาติ นโยบายในแต่ละด้านจะพิจารณาปัจจัยสำคัญพื้นฐานของชุมชน ถ้าเป็นไปได้ควรที่จะมีการแข่งขันเพื่อเพิ่ม จุดเด่นในตลาด การสร้างแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีการใช้ทรัพยากร อย่างยั่งยืนตลอดไป

ปัจจุบันกระแสนิยมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มีความสนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมากขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากความต้องการสัมผัสกับธรรมชาติและเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการท่องเที่ยววิถีชีวิตริมน้ำ เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวตลาดน้ำ ที่มีรูปแบบการค้าขายในพื้นที่ที่มีการสัญจรทางน้ำ หรือตลาดที่ใช้พื้นที่ดำเนินกิจกรรมเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งตลาดน้ำในประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่มีแม่น้ำลำคลองมาบรรจบกัน เป็นวิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ริมน้ำและเปรียบเสมือนสายใย ให้ผู้คนในพื้นที่ และชุมชนที่อยู่ห่างไกลได้มาแลกเปลี่ยน ผลิตผลการเกษตรตามฤดูกาล โดยใช้เรือเป็นพาหนะ (Suwankas, 2010) ตลาดน้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ วิถีชีวิต และเสน่ห์ความเป็นไทย โดยจะสามารถสื่อภาพการใช้ชีวิตในอดีต และกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี (Mongkonvanich, 2013)

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบมีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เนื่องจากมีอำนาจหน้าที่ที่จะส่งเสริมและการจัดการด้านการท่องเที่ยว ในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้ยั่งยืนนั้น ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานท้องถิ่น ต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวนโยบายของรัฐบาล กระทรวง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยว มีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ตลอดจนการประสานงานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในพื้นที่และมีการจัดทำบริการสาธารณะร่วมกัน การสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวหรือเครือข่ายศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว และการมีแผนงานที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกันของทุกฝ่าย

ผู้วิจัยจึงตระหนักว่าจะทำอย่างไรให้ชุมชนตำบลประสาทสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยการดำเนินงานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ดำเนินไปด้วยความยั่งยืน และทำให้ชุมชนตระหนักถึงความมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง โดยยังคงเสน่ห์ความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ จะดำเนินการอย่างไรให้ชุมชนอยู่ได้อย่างพอเพียง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มุ่งเน้นการสร้างรายได้จนมากเกินไป พึ่งพาตนเองได้ โดยใช้แนวทางการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมแก่ชุมชน เพื่อให้ลูกหลานได้กลับไปพัฒนาให้ชุมชนยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลประสาทสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อพัฒนาต้นแบบการจัดการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลประสาทสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อหนุนเสริมเศรษฐกิจ สร้างสรรค์สวัสดิการชุมชน ตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ควรเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาชั้นตอนนี้ ได้แก่ 1) กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลประสาธลสิทธิ์ 2) กลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่ 3) กลุ่มตัวแทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากประชากร ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มประชาชนในพื้นที่ 2) กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน 3) กลุ่มตัวแทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจชุมชน กล้องถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว และการสังเกตจากการร่วมกิจกรรมในชุมชน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

1.1) ศึกษาข้อมูลชุมชนตำบลประสาธลสิทธิ์ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยคณะผู้วิจัยร่วมกับผู้นำชุมชนศึกษาข้อมูลพื้นที่ ตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จากเอกสาร บุคคล สื่อมวลชน

1.2) สำรวจพื้นที่จริง เพื่อสำรวจสภาพจริงของพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ทำการประเมินศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว โดยคณะผู้วิจัยร่วมกับผู้นำชุมชนตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

2. การดำเนินการ

2.1) ศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

2.2) ดำเนินการจัดทำแผนการท่องเที่ยวชุมชนตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

2.3) ดำเนินการจัดทำแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนตำบลประสาธลสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

3.สรุปผลการดำเนินการ

3.1) ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อหาข้อสรุปรูปแบบการท่องเที่ยว

3.2) ทำการสร้างรูปแบบการท่องเที่ยว แผนที่การท่องเที่ยว

3.3) สรุปผลการดำเนินงานและทำรายงานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

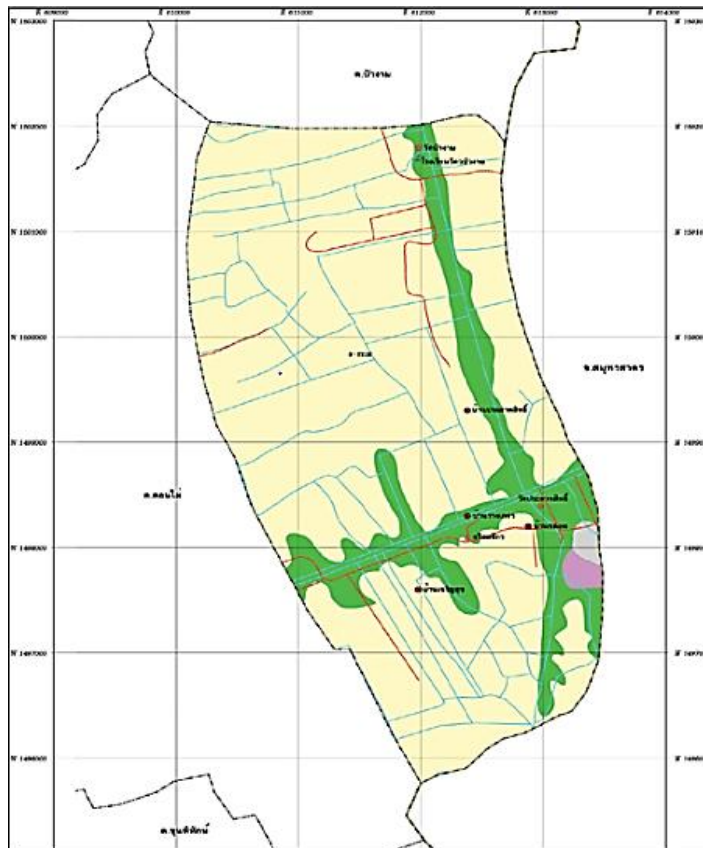
1. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิและปฐมภูมิ จัดแยกเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ตามลำดับ ความสอดคล้องเหมาะสม แต่ละหมวดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ตรวจสอบและตีความข้อมูลร่วมกับประชาชนในชุมชน

3. ผลจากการวิเคราะห์ ที่ความ นำมาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้รูปแบบท่องเที่ยวชุมชน ร่วมกับชาวบ้าน และตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดเสวนากลุ่ม และการบรรยายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทชุมชนตำบลประสาทสิทธิ์ เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลดอนไผ่ ต่อมากรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้แยกหมู่บ้านประสาทสิทธิ์ และ 4 หมู่บ้าน ออกจากตำบลดอนไผ่ และตั้งเป็นตำบลประสาทสิทธิ์ ต่อมาปี พ.ศ. 2542 ได้แยกหมู่บ้านต้นไทร หมู่ 6 เพิ่มขึ้นอีก 1 หมู่บ้าน ทั้งนี้บ้านประสาทสิทธิ์เป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่กว้าง และประชากรมากกว่า อีก 5 หมู่บ้าน เรียกว่า “ตำบลประสาทสิทธิ์” จำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของตำบลประสาทสิทธิ์ มีจำนวน 6 หมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 1) เขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลประสาทสิทธิ์ทั้งหมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1, 2 และ 6 2) เขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลประสาทสิทธิ์บางส่วน คือ หมู่ที่ 3, 4 และ 5 (เทศบาลตำบลประสาทสิทธิ์, 2558) ตำบลประสาทสิทธิ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอดำเนินสะดวก ห่างจากอำเภอดำเนินสะดวก ประมาณ 15 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 8,798 ไร่ ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบัวงาม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ทิศใต้และทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลดอนไผ่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี (สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินสะดวก, 2560)

ภาพ 1 แผนที่ประสาทสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ที่มา: (สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินสะดวก, 2560)

สภาพภูมิประเทศของตำบลประสาธสิทธิ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองจำนวนมาก ได้แก่ คลองบัวงาม คลองเตาแก้ว คลองตาหงอ คลองคูนา คลองนกรยางค์ คลองตงเสง คลองเจริญทรัพย์ คลองเจริญสุข คลองสามวา คลองโงพิมพ์ และคลองวัด อีกทั้งยังมีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นและสามารถใช้งานได้ในทุกหมู่ สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมในการทำการเกษตร การอุปโภคและมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตทางการเกษตร จากสภาพแวดล้อมทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลประสาธสิทธิ์ร้อยละ 75 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 18 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 5 มีอาชีพค้าขาย และร้อยละ 2 ประกอบอาชีพอื่นๆ (เทศบาลตำบลประสาธสิทธิ์, 2558) ในชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มสวัสดิการชุมชนหรือวิสาหกิจต่างๆ ดังนี้ 1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลประสาธสิทธิ์ กองทุนหมู่บ้าน 5 กองทุน 2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรประสาธสิทธิ์ 3) กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาตำบลประสาธสิทธิ์ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชมรมผู้สูงอายุตำบลประสาธสิทธิ์ 4) กลุ่มเกษตรกรทำสวนตำบลประสาธสิทธิ์ และ 5) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านแก้ว (เทศบาลตำบลประสาธสิทธิ์, 2560)

ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของตำบลประสาธสิทธิ์ นั้นเมื่อพิจารณาจะพบว่า มีทุนทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก มีคลองเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้ ชุมชนมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญคือ ลักษณะของวิถีชีวิตริมน้ำ และวิถีชีวิตของชาวสวนผลไม้ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ มีแหล่งผลิตสมุนไพรไทยที่หลากหลาย มีงานประเพณีต่าง ๆ ตามเทศกาลทำให้ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

2. ผลการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ทางตัวแทนชุมชนและกลุ่มตัวแทนภาครัฐ ได้กำหนดให้พัฒนา ต้นแบบของการท่องเที่ยวชุมชน โดยเลือกพื้นที่และตัวแทนของกลุ่มประชาชน 1 พื้นที่เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทน คือ กลุ่มบ้านแก้วสมุนไพร โดยพัฒนาให้เป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวชุมชนของตำบลประสาธสิทธิ์ เพื่อนำไปพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวในแหล่งอื่น ๆ ต่อไป

เมื่อพิจารณาตามหลักการตลาด โดยใช้ส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) พบว่า

1. สินค้าและบริการ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเฉพาะตัว เช่น วิถีชีวิตริมน้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ผู้ให้บริการจึงควรที่จะมีการพัฒนาและรักษาอัตลักษณ์รูปแบบวิถีชีวิตริมน้ำ การท่องเที่ยวในสวน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอาจเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวสามารถมาใช้บริการที่ครบวงจร ที่แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่บริหารจัดการไม่ครบวงจร เป็นต้น

2. ราคา นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านราคาของอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ผู้ประกอบการควรรักษาระดับราคาของสินค้าและบริการที่เหมาะสม และสอดรับกับแนวทางการบริโภคของนักท่องเที่ยว

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย ควรพัฒนาเส้นทาง ถนน และป้ายบอกเส้นทางในการมายังแหล่งท่องเที่ยว การสื่อสารประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการรับรู้ ของนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

4. การส่งเสริมตลาด ควรจัดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะการสร้างเว็บไซต์ การสร้างเพจของแหล่งท่องเที่ยว และผ่านช่องทางการสื่อสาร Social Media ต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา

5. องค์ประกอบทางกายภาพ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในลักษณะทางกายภาพ เช่น บ้านเรือน ต้นไม้ สถานที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ประกอบการควรพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์อัตลักษณ์ของชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น ที่มีเสน่ห์ ดึงดูดใจ และสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

6. กระบวนการให้บริการ นักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ให้ความสำคัญเรื่องของการให้บริการที่เพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบการควรพัฒนาหรือมีการอบรมการให้บริการ โดยสามารถตอบสนองอย่างรวดเร็ว และสร้างระบบความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

7. บุคลากร นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ บุคลากรที่ให้บริการทางการท่องเที่ยว โดยมองว่าบุคลากรเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการจึงต้องใส่ใจในการพัฒนาศักยภาพชุมชน เพื่อยกระดับมาตรฐานการให้บริการ การสร้างความพึงพอใจและสร้างความประทับใจ ให้กับนักท่องเที่ยว

อภิปรายผล

ชุมชนตำบลประสาทสิทธิ์ มีความมุ่งมั่นที่จะจัดให้ชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสามารถจัดการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง แต่ชุมชนขาดประสบการณ์ที่จะดำเนินการ จึงควรที่จะพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนต่อไป โดยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน และนักวิชาการที่เข้ามาช่วยด้านวิชาการ โดยมีความคาดหวังที่จะเห็นการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นรูปธรรม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งมีประเด็นที่ควรอภิปรายดังนี้

1. ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของตำบลประสาทสิทธิ์ นั้นเมื่อพิจารณาจะพบว่า มีทุนทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก มีคลองเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้ ชุมชนมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญคือ ลักษณะของวิถีชีวิตริมน้ำ และวิถีชีวิตของชาวสวนผลไม้ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ มีแหล่งผลิตสมุนไพรไทยที่หลากหลาย มีงานประเพณีต่าง ๆ ตามเทศกาลทำให้ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกที่จะมาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรรณี จุฑานนท์ (2550) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาทะเล พบว่า ชุมชนแต่ละแห่ง มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่เป็นอัตลักษณ์ และชุมชนสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ได้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

2. ผลการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ทางตัวแทนชุมชนและกลุ่มตัวแทนภาครัฐ ได้กำหนดให้พัฒนา ต้นแบบของการท่องเที่ยวชุมชน โดยเลือกพื้นที่และตัวแทนของกลุ่มประชาชน 1 พื้นที่เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทน คือ กลุ่มบ้านแก้วสมุนไพร โดยพัฒนาให้เป็นต้นแบบการท่องเที่ยวชุมชนของตำบลประสาทสิทธิ์ เพื่อนำไปพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวในแหล่งอื่น ๆ ต่อไป เมื่อพิจารณาตามหลักการตลาด โดยใช้ส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) พบว่ามีความสอดคล้องกับ นิตยา งามยิ่งยง และ ละเอียด ศิลาน้อย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี พบว่า ธุรกิจการท่องเที่ยวชุมชนเป็นธุรกิจบริการและมีการวิเคราะห์ถึงส่วนประสมทางการตลาดบริการ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้ จึงควรที่จะพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ 7 ด้านตามที่กล่าวมาข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ชุมชนควรพัฒนาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
2. ชุมชนควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน
3. ชุมชนควรส่งเสริมการพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)**. กรุงเทพมหานคร.
- คณะอนุกรรมการจัดทำแผนการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2559). (ร่าง) **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพมหานคร.
- นิตยา งามยิ่งยง และคณะ. (2560, มกราคม-เมษายน). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก ในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปีที่ 11 ฉบับที่ 1. พรรณี จุฑานนท์. (2550). **รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาทะเล โดยความร่วมมือของชุมชนบ้านนาทะเล หมู่ 5 ตำบลชัยภูมิ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น).อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Mongkonvanich, Chonlada. (2013). Youth opinions of the Image of Floating Marketing in Thailand. **Journal of Cultural Approach**. 14(25), 44-57
- Suwankas, Meuanpim. (2010). **Floating Market: Requirement of people**. (online). Available from : <http://www.lek-prapai.org/watch.php?id=183>. Cited 20 December 2018.